

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XII. Disputatio, quaenam certa fiducia haberi possit in hac vita de
suscepta gratia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

gulas iustos omnes inficiunt, praesertim pueros; neque cum adsunt, merentur suapte naturam Diuinam auersionem, aliamve poenam praeter temporariam: quam poenam recipiunt, etiam si Christi iustitia ipsis imputetur. Adeoque ex Christi iustitia non euadimus melioris conditionis compotes coram Deo, quam ex vi illorum donorum intimè inhærentium, quæ ab illa & per illam nobis communicantur.

12 Ad res Tridentinas redeamus. In memorata disputatione duo mihi admirationem pariunt: Alterum, quam acri studio, accuratisque lucubrationibus hic articulus perpensus fuerit. Ad id Scripandi auctoritas reliquos stimulauit, qui nimis ægrè ferebat, suum huiusmodi inuentum deserere, quasi filium quem vndique oppugnatum videret. Lique tamen ex multis eius defensionibus, scripto deinceps editis, ipsum per nouas interpretationes exceptionesque, more militis veterani ab aduersariis pressi, retrocedere quidem, sed fronte semper aduersa. Alterum quod admiror est, Suauem, qui minutissimam diuersarum sententiarum narrationem ostentat super hoc Iustificationis capite, de tam publica, tam feruida, tam proluxa disceptatione, profundo obuolui silentio. Sed veræ narrationis inopiam compensat, confictis plurimis quæ non euenere.

C A P V T XII.

Disputatio, quenam certa fiducia haberi possit in hac vita de suscepta gratia.

1 **N**on tamen inter confictas ab eo narrationes habenda sunt, quæ narrat exagitata de certa per Fidem susceptæ gratiæ scientia, quæ possit hæc in vita obtineri. Iam ostendimus in Cætu 17. Augusti habito, cunctos aduersus Lutherum pernegasse, ab huiusmodi certa fiducia Redemptoris merita nobis admoueri, iustosque nos reddi. Negabant pariter, eam esse homini iusto necessariam; quod affirmat Colonienis quidam libellus, Bucerii afflatu conceptus. Pius tamen, Franciscanorum summus Moderator, affirmabat, auctore, ut ipse rebatur, Scoto, eam fiduciam in quibusdam conditionibus haberi posse. Alij hoc tamquam falsum constanter repudiabant: vnde volebant Legati ad aliarum doctrinarum examen progredi; at Pacecus, & cum eo complures, sicuti memorauimus, institere, ut res subtiliori examini subiceretur.

2 Et initio quidem in minorum Theologorum congressibus plerique cum Pio concordēs differuerunt. Sed veritas imitatur flumina, quæ in progressu semper augetur: & ita sententia sub initium mi-

Ccccc 3 nus

nus accepta, euasit denique & Concilio magis probata, & post Concilium vniuersè suscepta. In eo præcipuè illa nitebatur, quòd vnusquisque Christianorum, vbi ætatem rationis compotem attingit, noxam saltem Originalem à se contractam agnoscit: quoposito, nullus ipsi patet aditus ad certò pernosendum, eam sibi fuisse remissam, nisi diuinitus hoc ipsum Deus reuelet. Id ex eo probatur, quòd huiusmodi certa cognitio ex naturæ lumine haberi euidenter nequit, vt patet; nec ex manifestis sacrarum Literarum effatis, cum in ipsis nusquam affirmetur, quemquam nostrum nunc Diuinâ gratiâ præditum esse: nec ex Conciliorum, & Ecclesiæ definitionibus, quippe quæ de nullo viuentium id definiuit. Superesse itaque vnicus modus, per eam videlicet certam cognitionem, quæ deducitur ex duabus positionibus, quarum alteram Deus diserte reuelaret, altera naturæ lumine euidenter pateret; exempli causâ, Mihi certum est, me in Adamo peccasse, quia id mihi de cunctis hominibus reuelat Fides; & constat naturæ lumine, me hominem esse: sed ne hac quidem ratione certam hanc nostræ iustitiæ notitiam possumus obtinere; Fides enim tria Iustificationis genera nos docet.

Alia fit per Sacramentum, dicente Christo de Baptismate: *Qui crediderit, & baptizatus fuerit, saluus erit: & de Pœnitentiâ: Quorum remisistis peccata, remittentur eis.* Sed cum ad Baptismi efficacitatem necessaria sit intentio ministri, quæ interior animi actus est; nulli hominum præter ipsum tanta illius actus euidentia inesse potest, quanta satis sit, vt id iuratus affirmer.

Alia per martyrium, ex illo Christi dicto: *Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo.* At martyrium non nisi morte perficitur; igitur qui viuunt, certus esse non potest gratiæ sibi ex vi martyrij collatæ.

Tertium genus, quòd per Fidem etiam scimus, est ex amore Dei super omnia, & perfecto dolore, quem contritionem perfectam nominant, secundum ea effata: *Ego diligentes me diligo: conuertimini ad me, & ego conuertar ad vos.* At in primis, quisnam certò nouerit, à se super omnia Deum diligi? se ex illius amore super omnia mala peccatum detestari? Præterea quidam, vt hic amor ac detestatio extra Sacramentum efficaciter operentur, exigunt complures conditiones, ac præcipuè quamdam certam actus intentionem, de qua nemini euidenter constare potest.

Hic Suauis, dum vtriusque partis rationes recenset, conatur de more sic eas proponere, vt illæ præfulgeant, quæ fauent sententiæ hanc

hanc certam notitiam affirmanti, non modò in quibusdam peculiaribus conditionibus, sed communiter in omnibus iustis, quæ sententia sic vniuersè explicata proculdubiò Catholica non est: contrarias verò rationes occultat. Quare argumenta à me prolata, & quæ in suis scriptis sententiis adducebantur à Richardo Cenomano, Bartholomæo Miranda, & ab aliis, tacitus prætermittit. Simili silentio itidem obruit sanctorum Patrum testimonia: quin de ipsis ait; Cùm eorum effata in vtramque partem inclinarent, satis fuisse compertum, eos ex accidente locutos, nunc vt religiosioribus animos adderent, nunc vt demerent audentioribus. At paulisper sistamus.

5 Fas quidem esse potest, ad timidiores animandos, pronuntiare, homini dubitandum non esse de suarum remissione culparum, post adhibitam à se, quâ opus erat, diligentiam; haud inquam dubitandum eâ dubitatione, quæ animum torqueat, operationemque præpediat: ex quo si quis etiam argumentum fortasse deduceret maioris fiduciæ, quàm ipsa res postulet, parum tandem oriretur incommodi: nefas tamen omnino esset docere, hac in dubitatione perpetuò vitam agendam, vbi è contrario verum esset, semel, imò semper ea de re per Fidem nos certos reddi; hinc enim ansa præberetur persuasioni Fidem lædenti, adeoque inter crimina vtique nocentissimæ. Et tamen Patres hanc incertam rei notitiam vniuersè ponunt. Duos ex innumeris hîc producam. S. Augustinus Homil. 35. hæc habet: *Quamdiu viuimus hic, de nobis ipsis iudicare non possumus; non dico quid cras erimus, sed quid hodie simus.* Pleniùs S. Gregorius in responsione ad Gregoriam Augustæ Cubiculariam, cupientem, vt per ipsum diuinitus admonitum, suas sibi condonatas à Deo noxas cognosceret, ita respondet: *Rem & difficilem & inutilem postulas: difficilem quidem, quia ego indignus sum, cui reuelatio fieri debeat: inutilem verò, quia securus de peccatis tuis fieri non debes, nisi cùm iam in die vitæ tuæ ultimo plangere eadem peccata minimè valebis: quæ dies quousque veniat, semper suspecta, semper trepida metuerre debes, atque ea quotidianis fletibus lauare.*

* Epist. 22.
lib. 6.

6 Suavis per inductas à se expositæ opinionis assertiones dicit: Quoties in Euangelio legitur remissa à Christo peccata, toties pariter legi, ab eodem dictum: *Confide, quia sunt tibi remissa peccata,* vel aliquid huiusmodi. Igitur, arguit ille, ex eo quòd hæc certa cognitio concedatur, nulla superbix præbetur occasio, vt propterea ad eam amoliendam incertus viuere vnusquisque debeat, vt aduersarij conficiebant. Bellè profectò! Ac primò quidem neuiquam affir-

matur,

1546.

matur, inde argumentum superbiæ nobis per se porrigi: id namque pro portione contingeret in quibusvis à Deo collatis in nos beneficiis; adeoque per huiusmodi rationem colligeretur, eorum omnium ignoratione nobis opus esse: sed affirmatur, per eam fidei firmitudinem nos desides euasuros ac languidos ad honesta penitentia opera exercenda, quæ nobis adiumento sunt, tum quò futuras noxas euitemus, tum quò nostra merita promoueamus. Præterea num Christo potestas deerat, simul elargiendi solaria huius securitatis iis quibuscum ipse præsens agere dignatus est, simulque huiusce dulcoris condiendi tam valido gratiæ præmunitis antidoto, ut is nec arrogantia nec desidia corrumpetur. Sed Diuinæ prouidentia pro his rerum conditionibus haud congruum fuit, hæc priuilegia in hominum communitatem profundere: alioquin ea, quæ Christus in Magdalenam, in pium Latronem, & alios huiusmodi diuinitus tribuit, fuissent vniuerso humano generi communicanda.

Pergit arguere: Nos à sacris Literis compelli ad agendas Deo gratias ob acceptam veniam: *futurum autem ineptissimum, planè arrogansem auditurum hominem, qui de eo grates persoluat, quò datum sibi necne fuerit ignorat.* Si per eam vocem, *ignorat*, significatur, megnum argumentum ei non suppetere, ut id pro vero habeatur, conceditur assertio; sed rei propositæ non quadrat. Sin autem significatur, non obtineri ab eo notitiam, quæ falli non possit, in qua significatione aptè quadraret; falsa est & risu excipienda. Quid? An fortè gratias Principi non debeam agere, vbi illius administer beneficij ab eo in me collati me admonuerit? & tamen administer ille mentiri poterat; sed non idcirco mea gratiarum actio *ineptissima erit, nec ego arrogans auditurus.* Paterfamilias nonne quotidie Deo gratias agit, quòd ille suos liberos incolumes seruet, ac rem familiarem sospitet? Et nihilominus quoniam ille extra omnem erroris aleam certò scit, eo temporis momento liberos viuere, nec impetu repentinae mortis extinctos esse; & rem familiarem manere sospitem, nec alluione aliqua, aliòve inopino infortunio esse deperditam? Cum vel acceptæ dignitatis, vel reportatæ victoriæ nuntius cuiquam affertur, an non laudabile, consuetumque pietatis specimen is exhibeat, si extemplò Deo gratias fateatur, tametsi certus omnino de nuntij veracitate non sit, & interdum contingat eum deprehendi mendacem? Quò fieri poterat, ut odium in Concilium exarsit, adeò suauem perstringeret, hominem alioquin ingenio præditum, ut hæc tam manifestò vera non senserit? Quoniam in mentem non

incideret, cum hæc mortalium vita non serenam evidentiam cælum, sed caliginosam opinionis vallem imitaretur, inductum fuisse vocabulum in Scholas, *Certitudinis moralis*, hoc est cognitionis haud quidem reuera omnino certæ, sed huiusmodi, quæ, cum humanis in rebus certior haberi nequeat, respectu rationis moralis, hoc est morum, nobis sufficiat ad prudenter agendum, perinde ac si esset omnino & absolutissimè certa? Quicumque verò aliter ageret, nã ille ineptissimus planeque arrogans dicendus esset.

1546.

8 Ad eam notitiæ firmitatem fulciendam varia congerit Suavis factorum Voluminum effata, variasque responsiones ad testimonia ex aduerso producta; perperam oblitus, quam illis dilucidè responsum, quam hæc strenuè impugnata fuerint, non à Polemicis inquam scriptoribus, ac præcipuè à * Bellarmino, sed ab iis qui tunc in Concilio de illis scripserunt, inter quos disputatio Richardi Cenomani, quæcumque obiecta fuerant, eruditâ perspicuitate dissoluit. Nec mihi lubet hîc longius versari in doctrinis ad eò notis repetendis: quædam tantummodò Suavis menda factò aduersantia indicabo.

* Lib. 3. de Iustificatio-
ne cap. 9.

Semper ille ad eleuandam Scholasticorum auctoritatem intentus, quò telorum aciem obtunderet, factionem suam fortius petentium, refert, ab aduersariis conclamatum, Haud laborandum quid Scholastici sentiant, ut qui philosophicis vtantur rationibus ad ferendum de Mysteriis Diuinis iudicium, sed imbecillis. Quo pacto id conclamare illi poterant, cum Suavis ipse affirmarit, Carmelitas ibi eam sententiam secutos ob auctoritatem Ioannis Baconis in illorum schola Principis? Quo pacto, si idem egerat Generalis Franciscanorum Minister ad Scotum tuendum? Quinam, si Catharinus ad suam opinionem comprobendam producebat Alexandrum Alensem, & complures alios è Scholasticis?

* In respon-
sione ad A-
pologiam
Soti.

9 Sed aliud Suavis mendacium risu planè excipiendum, vbi explicat quonam sensu Decretum interpretati sint, & quo pacto pars vtraque illi consenserit. Forma Decreti erat: Nemini posse eam inesse certam fiduciam de suscepta gratia, per eam fidei firmitatem, cui falsum subesse non possit. Refert Suavis, assensum illi fuisse Catharinum, eiusque opinionis asseclas, eò quòd, qui gratiam obtinet, potest eam amittere; adeoque illi fidei potest subesse falsitas, cum possit contingere, ut ea enuntiatio quæ nunc fide creditur, euadat falsa. Quid hoc rei est, ut homo eruditus, cuiusmodi Suavis erat, & qui lectam à se Catharini Apologiam ostentat, in tam pueriles ineptias prolapsus fuerit? Igitur articulo Symboli, per quem credi-

Pars I.

D d d d mus

1546.

mus Christum ad iudicandos viuos & mortuos venturum, potest subesse falsum; quia cum Christus reipsa ad iudicium veniet, tunc non amplius vere dicitur ipsum venturum. Igitur articulo quo antiqui Patres, ac Beatissima Virgo credebant Messiam oriturum, poterat subesse falsum; quia iam tempus aduenit, cum id amplius verum non erat, & cum ipsa Virgo Fide credidit, natum esse Messiam. Ergo iis, quæ affirmavit quicumque è Canonicis Scriptoribus, exempli gratiâ S. Paulus de se ipso, ac de conditionibus illius ætatis, potest subesse falsitas, quia nunc nihil eorum amplius verum est. Quis adolescens libros Aristotelis de interpretatione leuiter edoctus, nesciat, cum assertio certo tempori adnectitur, non posse ex vera in falsam mutari? quoniam si referatur ad illud idem tempus, verum esse nequit, rem ab ea significatam simul fuisse & non fuisse: quod si enuntiatio referretur ad aliud tempus, iam non esset eadem enuntiatio, quippe quæ rem aliam affirmaret. Nemini itaque venit in mentem significatio tam inepta. Æquiores sanè mereretur excusationem suaui, si falsus fuisset, minus à se perceptam subtiliorem interpretationem illius Decreti, allatam à Catharino, utpote sententiæ suæ minimè repugnantis: neque enim ab aliis doctissimis viris fuit intellecta, & ab ipso obscurius indicata. Quod illi cardò constitit, plerisque existimantibus, ipsius opinionem Synodi damnatione comprehensam. Equidem conabor exponere, quæ licebit claritate, ea quæ quantum arbitror Catharinus partim dixit, partim dicere intendit.

Geminam ille Fidem distinguebat; alteram Catholicam, hoc est Vniuersalem, & articulos ab Ecclesia firmatos complectentem: & rebus ab hac Fide creditis dicebat non posse falsum subesse; non quòd res illæ suapte naturâ veritatem necessariam traherent, cum ex ipsis quædam potuissent aliter contingere, qualis fuit perditio Iudæ, Petri negatio, & aliæ innumerabiles: nec solum quia fieri non possit ut res quam Deus effatur, posito Diuino effatu falsitati subiaceat, cum & hæc ratio, & immunitas falsitatis, communis sit rebus omnibus, quæ per actus Fidei infusæ credi possunt: sed ob peculiarem rationem; nimirum quia signa à Deo exhibita promissionis suæ, quæ se certò ad futurum Ecclesiæ promisit, huiusmodi sunt, ut suam omnipotentem vim in hæc signa neuiquam potuerit impendere, si hæc promissio verè à se facta non esset, adeoque si posset Ecclesia decipi. Quapropter necessaria planè est minimeque contingens huius assertionis veritas: *Vbi Ecclesia, tam conspicuis signis à Deo legitime comprobata, quidpiam Fide credendum proponit, illud verum est.* Altr.

11 Alterum verò Fidei genus esse posse censebat Catharinus, non pendens à sola Ecclesiæ propositione, sed profectæ vel à Deo priuatim reuelante, vel ex vniuersali Ecclesiæ pronuntiato, simulque ex peculiari quadam veritate, aliunde cognita à certo quodam homine. Exemplum sit: Docet Ecclesiæ, hominem quemcumque Baptismo lustratum, Originariâ noxâ liberum esse: ego experimento certò scio, hunc infantem à me Baptismo lustratum; hinc ad fide credendum adducor, hunc infantem à peccato liberum esse, accommodatâ illi peculiariter generali Ecclesiæ definitione; tametsi nihil illa de hoc vel illo infantulo singulatim explicet. Hæc porrò fides non est Catholica, nimirum cunctis fidelibus communis, quorum plurimi nesciunt, hunc infantem fuisse sacro Fonte susceptum; neque de eo vllum profert Ecclesiæ testimonium. Ac proinde, quamquam mihi ex euidentiâ morali, quam habeo suscepti ab illo Baptismatis, liceat ipsum comprehendere sub vniuersali Dei reuelantis dicto, ac velle per fidem credere, eum culpâ expiatum; tamen hoc ipsum naturâ suâ falsitatis obnoxium est: quandoquidem contingere potuisset, liquorem illum, quo infantulus abluitur, quamuis aqua videretur, verè tamen succum esse aliunde expressum, Baptismati nequaquam idoneum: quod si ita foret, cum Dei reuelantis assertio hunc infantem haud complecteretur, habitus fidei nullam vim impenderet in illum actum falsæ persuasionis, quem elicio. Idem assererat Catharinus euenire in iis quæ priuatim reuelantur. Etenim cum angelus tenebrarum in Angelum lucis se interdum transfiguret, accidere potest, vt ea species, quæ ad actum fidei quempiam impellat, mendax sit; adeoque huic generi fidei subesse falsitas possit: non quòd actus idem à fide infusa proueniens possit vmquam falli, neque quòd res per eum credita falsâ vmquam esse possit, vbi Deus ipsam reuelauerit; sed quia posito omni eo quo mihi persuadeo esse rem illam à Deo reuelatam, possit adhuc contingere minimè veram esse: quod articulis Fidei Catholicæ accidere numquam potest.

12 Ita sanè videtur Catharinus opinatus: ideoque ipse cum suis fautoribus nolebat, vt exciperetur in Decreto priuata reuelatio, sicut quidam volebant, & sicuti demum excepta est, * vbi damnatur certa prædestinationis notio. Cum enim res priuatim reuelata fundet pariter fidem peculiarem, non verò Catholicam & Vniuersalem; si euentus hic exciperetur, palàm fiebat, ab ea assertione comprehendi de reliquo quodcumque Diuinæ fidei genus, adeoque Catharini sententiam proscribi. Enimuerò tametsi hanc opinatio-

1546.

* Sess. 6.
cap. 12.

D d d d 2 nem

1546.

nem falsam putem, parumque tutam ob opposita testimonia ex Scriptura, ex Patribus, ex illustrioribus Scholasticorum antiquioribus, cunctisque recentioribus desumpta; haud tamen arbitror mentem fuisse Concilij, apertè illam damnare, nisi quatenus per veram consecutionem, sed à Catharino negatam, fortasse damnatur.

Ducor ad id prævalidis coniecturis. Ab ea ordiar, quæ tempore postrema. Si ea opinio fuisset proscripita, haud sanè fuisset Catharino permissum, ut eodem persistente Concilio, iisdem Legatis, iisdem Episcopis inspectantibus, ab eo typis edita defenderetur. Præterea in congressu tum 17. Augusti, tum 17. Decembris habito, sanctum fuit, hunc articulum, prout inter Catholicos disputabatur, præmittendum: & hac de re in secundo cœtu conuenere triginta tres ex Patribus, sexdecim tantummodò contradicentibus, & sex ambigentibus. Quare verisimile non est, conspirasse paulò post in eam damnandam sententiam, cui eidem in Concilio fauerant plures præclari Theologi & inter Consiliarios & inter Iudices. Tertio, hæc ipsa sanctio pro certa habita est in quodam Theologorum Præfulum cœtu coram Ceruino 8. Ianuarij, & ad eam conficiendam quædam verborum forma proposita; Patres verò vsque ad diem posteram cogitandi spatium petiere; atque ita peractum: quocirca in Conuentu ex iisdem conftrato die 9. Ianuarij Decretum confirmatum. Cumque iam de re ipsa conuenissent, solum dubitatum est, an addendum esset nomen *Catholica* illi fidei, quam vniuersè damnabant in homine de propria Iustificatione: at Ceruinus monuit, stabiliendum hoc Decretum, ut confirmaretur censura Parisiensis Academiæ de Lutheri doctrina; à Luthero autem non affirmari eam fidem esse Catholicam & Vniuersalem, cum inter homines alij non innotescat, quid alius in sinu recondat; vnde per illius adiectionem vocis, errorem minimè proseribi ab ea Academia in Luthero notatum. Hinc factum est, ut loco *Catholica*, memorata verba proponerentur, *certitudine fidei, cui non potest subesse falsum*, quæ ab omnibus & concorditer & alacriter accepta. Iam verò quinam id fieri potuisset, si huiusmodi verborum sententia intenderet alteram ex duabus opinionibus damnare, cui tot Patres tam ardentè patrocinati fuerant, & de qua pridie illius diei pro certo habitum est nihil esse definiendum? Denique in ipsa Sessione, Iustificationis Decreto Patribus exposito, Vigerius Senogalliensis Antistes per schedulam significauit, placere sibi Decretum, dummodò in hoc articulo soli hæretici proseriberentur, cunctæque Catholicorum sententiæ illibatae persisterent. Quæ conditio à viro tam erudito appo-

posita nequaquam fuisset, ubi iam exploratum haberet, ex mente Synodi Catharini opinionem damnari; sed tunc Decretum ipsum absolute vel repudiasset, vel comprobasset: atqui cum hinc quid intenderet Synodus, satis sciret; hinc verba sibi viderentur ambigua, & alio facile detorquenda ab hominibus facti ignaris, quod plane accidit, eâ contestatione usus est.

14 Suavis vehementer hic oblatrat in Concilium, quod iis verbis Decreta conceperit, ut ipsius sententia eos ipsos latuerit qui interfuere, ut liquet ex altercationibus illic excitatis inter Sotum & Catharinum de huiusmodi Decreti sententia. Sed is egregie hallucinatur, confundens Decreti sententiam cum consecutionibus ex Decreto deductis. Sententia apud eos qui Concilio aderant, plane patebat; nimirum de propria Iustificatione fidem haberi non posse adeo certam, ut falsitati non sit obnoxia. Hinc Sotus arguebat, nullam de illa infusam fidem haberi posse, cum cuiusque infusæ fidei eadem certi ratio insit. Etenim, differebat ille, si respiciatur vel ipsius actus fidei, vel Diuini verbi immunitas à falsitate; quæcumque fides infusa hanc immunitatem obtinet: sin exigatur amplius, ut res credita suapte naturâ falso non sit obnoxia; id certe ne ipsa quidem Fides vniuersalis & Catholica postulat, cum plura etiam contingentia credat.

15 Hæc argumentatio Soto, ac deinde aliis euidentis videbatur: unde Bellarminus ait, Per illud Decretum Catharini sententiam haud quidem hæreticam esse, sed erroneam; hoc est, per dilucidam consecutionem Concilio repugnantem. E diuerso Catharinus negabat huiusmodi consecutionem, ponebatque peculiari quodam modo adeo certas esse res creditas in articulis Catholicæ Fidei, ut nulli dubitationi seu falsitati subiaceant, dum nos certissimos reddunt, eos articulos à Deo fuisse reuelatos: hanc autem certi rationem à Lutheranis etiam poni in sua priuata fide; cum illi duplicem fidem haud distinguant, nec Ecclesiam aliquam adspectabilem agnoscant, nec aliam fidem nisi priuatam. Adeo certam notitiam fatebatur Catharinus inesse homini non posse de sua Iustificatione. Aduersus hæc nihil confici, ut arbitrabatur Sotus, ex antecedentibus illius Decreti verbis; quæ dicunt, *Quilibet, dum se ipsum, suamque propriam infirmitatem & indispositionem respicit, de sua gratia dubitare ac timere potest.* Etenim per huiusmodi verba solum significari, licere cuiquam dubitare, consideranti fallacias, quibus fucari possunt rationes & argumenta nobis persuadentia, vniuersalem Ecclesiæ definitionem illi peculiari rei accommodari; adeoque Christianum

1546.

hominem non adigi ad martyrium subeundum, quò veritatem illam tueatur: idque satis esse Concilij proposito, hæc affirmantis ad diserte improbandam Lutheranorum doctrinam, postulantem in quouis homine iusto huiusmodi certæ fidei firmitatem de suscepta iustitia. Minimè tamen inde concludi, non licere pariter, postquam iam legitimis rei credendæ argumentis, illi rei nominatim accommodare id quod Ecclesia vniuersè definit, & conari actû fidei infusæ conficere, qui toties progignetur, quoties quod proponitur re ipsâ verum erit. Quapropter Concilium per verba studiosè ambigua haud fallax fuit, quemadmodum Suauis deblaterat: sed ambiguitas in eo est, quòd alij per suas consecutiones intendunt inde conficere. Quid in se ipso luce clarius? Quid pariter in philosophantium ingenijs obscurarum incertarumque consecutionum luce fecundius?

C A P V T XIII.

Varia Suauis errata. Decreta composita de Iustificatione. Animadversiones in prima sex eorum capita: vbi de peccato Originali, de Libertate, de Gratia & Charitatis habitus discrimine, ac de actu Charitatis necessario ad Iustitiam, etiam in Sacramento accipiendam.

DE Prædestinationis gratiæque efficacis articulo, varia Suauis certamina hîc comminiscitur. Et quamquam ea quæ memorat, satis ostenderent, meæ meique Ordinis opinioni potiorē Synodi partem adhæsisse; tamen libet mihi sincerè fateri, horum euentuum ne tenue quidem vestigium à me deprehensum. Sed qui rem pro sua narrat libidine, sapè non modò quod falsum est affirmat, sed quod fieri nequit; eademque operâ & inscitiam suam depromit, & mendacij redarguitur. Duos hominis lapsus referam, alterum ex eruditionis, alterum ex intelligentiæ inopia. Quod spectat ad primum, narrat Catharinum, quò difficultates in Prædestinationis mysterio componeret, quamdam mediā sententiam excogitasse, quâ opinabatur, aliquos (exempli causâ, Beatissimam Virginem & Apostolos) electos à Deo fuisse ad æternam felicitatem, haud habitâ ratione de futuris ipsorum meritis à Deo præiudicatis: adeoque his, aiebat ille, liberum non fuisse in æternas pœnas incurrere; ac de iis veras esse S. Pauli ac S. Ioannis enuntiationes, totum opus de electis voluntati Diuinæ tribuentium; ceteris colla-